

Ed.

693. Breytingartillögur

[2. mál]

við frv. til laga um kerfisbundna skráningu á upplýsingum, er varða einkamálefni.

Frá allsherjarnefnd.

1. „I. þáttur Gildissvið laganna“ verði: I. kafli Gildissvið laganna.
2. 1. málsg. 1. gr. orðist svo:

Lög þessi taka til hvers konar kerfisbundinnar skráningar á upplýsingum varðandi einkamálefni einstaklinga, svo og fjárhagsmálefni einstaklinga, stofnana, fyrirtækja eða annarra lögpersóna, sem sanngjart er og eðlilegt að leynt fari. Lögin taka bæði til skráningar af hálfu atvinnurekenda, fyrirtækja, félaga og stofnana og til skráningar á vegum opinberra aðila. Með kerfisbundinni skráningu upplýsinga er átt við söfnun og skráningu ákveðinna og afmarkaðra upplýsinga í skipulagsbundna heild.
3. 2. og 3. gr. falli niður.
4. 4. gr. verði 2. gr. þannig breytt:
 - a. 1. málsg. falli niður.
 - b. 2. málsg. orðist svo:

Æviskráritun samkvæmt lögum nr. 30/1956 fellur utan marka laga þessara, svo og skráning í þágu ættfræðirannsókna og æviskrárita.
 - e. 3. málsg. falli niður.
5. „II. þáttur Skráning af hálfu einstaklinga, fyrirtækja, félaga og stofnana, sem eigi eru opinberir aðilar I. kafli Upplýsingaskráning í þágu atvinnufyrirtækja, félaga og stofnana“ verði: II. kafli Heimild til skráningar.
6. Inn komi ný grein er verði 3. gr. og orðist svo:

Kerfisbundin skráning upplýsinga, er 1. gr. tekur til, er því aðeins heimil að slík skráning sé eðlilegur þáttur í starfsemi viðkomandi aðila og taki einungis til þeirra, er tengjast starfi hans eða verksviði, svo sem viðskiptamanna, starfsmanna eða félagsmanna.
7. 5. gr. verði 4. gr., þó þannig að 1., 3., 4. og 5. málsg. falli brott, en í stað 2. málsg. komi:

Óheimilt er að skrá upplýsingar, er varða þjóðflokk manna, kynþátt og litarhátt, svo og skoðanir þeirra á stjórnámálum eða einstökum stjórnámálalegum efnum og á trúmálum, nema sérstök lagaheimild standi til þess. Skráning er þó heimil, ef hinn skráði hefur látið í té upplýsingar eða þeirra er aflað með samþykki hans og við þær aðstæður, að honum getur eigi dulist, að ætlunin er að skrá þær með þeim hætti, er greinir í 3. gr. Það er enn fremur skilyrði, að aðila sé brýn nauðsyn vegna starfsemi sinnar að skrá upplýsingarnar.

Ákvæði 1. málsg. eiga einnig við um upplýsingar varðandi brotaferil manna kynlíf þeirra og heilsuhagi, notkun þeirra á áfengi og öðrum vímuefnum og svipuð einkalífssatriði. Opinberum aðilum, þ. á m. læknum og sjúkrahúsum, er þó heimil skráning án vitundar eða samþykkis hins skráða, standi til þess sérstök lagaheimild eða skráning sé ótvírætt nauðsynleg vegna notagildis skrána, sbr. 3. gr.
8. 6. og 7. gr. falli niður (sbr. þó liði 20 og 33 í þessum breytingartillögum).
9. Fyrirsögnin „II. kafli Upplýsingar um fjárhag manna og önnur atriði, er varða lánstraust manna“ falli brott.
10. 8., 9. og 10. gr. falli brott, en í þeirra stað komi eftirfarandi grein er verði 5. gr. (sbr. einnig 13. lið):

Söfnun og skráning upplýsinga, sem varða fjárhag manna og lögpersóna eða

lánstraust, er óheimil án starfsleyfis er tölvunefnd veitir, enda sé ætlunin að veita öðrum fræðslu um þau efni.

Eigi er heimilt að færa í skrá samkvæmt 1. málsg. aðrar upplýsingar en nafn manns eða fyrirtækis, heimilisfang, nafnnúmer eða fyrirtækjanúmer, stöðu, atvinnu og upplýsingar, sem tiltækilegar eru á opinberum skrá, án þess að skýra viðkomandi frá þessu. Ef önnur atriði eru tekin á skrá, ber aðila að skýra viðkomandi, sem greindur er í fyrsta skipti á skrá, frá þessu innan 4 vikna frá skráningu og gera honum grein fyrir heimild hans til að fá skýrslu um efni skráningar, sbr. 11. gr.

Upplýsingar um fjárhag og atriði, er varða mat á lánstrausti, má aðeins láta öðrum í té bréflega. Þegar fastir viðskiptamenn eiga í hlut, má þó veita upplýsingar munnlega, en nafn og heimilisfang fyrirsþyrjanda skal þá skráð og gögn um það varðveitt í a. m. k. 6 mánuði.

Skriflegar upplýsingar, sem veittar eru samkvæmt 3. málsg., skulu vera dagsettar og eðlilegs fyrningartíma þeirra getið.

11. Inn komi ný grein er verði 6. gr. og orðist svo:

Eigi er heimilt að tengja saman skrár, er falla undir ákvæði laga þessara, nema um sé að ræða skrár sama skráningaraðila. Með sama skráningaraðila er hér átt við sama fyrirtæki, félag eða stofnun hins opinbera. Með samtengingu skráa er hér jafnt átt við vélræna sem og handunna færslu upplýsinga milli skráa.

Þrátt fyrir ákvæði 1. málsg. er heimilt að tengja við skrá upplýsingar um nafn, nafnnúmer, fyrirtækjanúmer, svo og heimilisfang eða aðsetur, enda þótt slíkar upplýsingar séu sóttar í skrá annars aðila.

Tölvunefnd getur veitt undanþágu frá ákvæðum 1. málsg. þegar sýnt er fram á að brýna nauðsyn beri til, sbr. 3. gr. og 4. málsg. 16. gr.

12. Á eftir 6. gr. komi nýr kafli með fyrirsögninni:

III. kafli Skráning upplýsinga og varðveisla þeirra.

13. Inn komi þrjár nýjar greinar er verði 7., 8. og 9. gr. (sbr. 24., 25. og 26. gr.):
a. (7. gr.) Beita skal virkum ráðstöfunum, er komi í veg fyrir að upplýsingar séu misnotaðar eða komist til óviðkomandi manna.

Skráðar upplýsingar skal afmá, sem vegna aldurs þeirra eða af öðrum ástæðum hafa glatað gildi sínu, miðað við það hlutverk, sem skrá er ætlað að gegna. Skrár, sem sífelld eru í notkun, skulu geyma upplýsingar, sem á hverjum tíma eru réttar, en úreltar upplýsingar skal afmá.

Tölvunefnd getur leyft að afrit eða útskriftir úr skrá verði varðveittar í Þjóðskjalasafni eða öðrum skjalasöfnum með nánar ákveðnum skilmálum.

- b. (8. gr.) Nú hafa upplýsingar eða mat varðandi fjárhag og lánstraust verið látnar í té til annarra og þær reynast rangar eða villandi. Er ábyrgum aðila samkv. 5. gr. þá skylt að senda án tafar öllum þeim, sem fengið hafa slíkar upplýsingar frá honum síðustu 6 mánuði, svo og hinum skráða, skriflega leiðréttingu. Hinn skráði skal og fá í hendur greinargerð frá aðila um, hverjum leiðréttingar hafi verið sendar.
c. (9. gr.) Nú geyma tiltekna skrár upplýsingar, sem líklegt þykir, að muni hafa notagildi fyrir erlend ríki, og skal þá koma við öryggisráðstöfunum, sem gera kleift að eyðileggja skrár án tafar, ef styrjöld brýst út eða uggvænt þykir, að til styrjaldaráttaka komi.

14. Á eftir 9. gr. komi nýr kafli með fyrirsögninni:

IV. kafli Um rétt skráðra aðila.

15. Inn komi ný grein sem verði 10. gr. (sbr. 27. gr.):

Nú telur aðili að upplýsingar um einkamálefni hans séu færðar í tiltekna skrá. Getur hann þá óskað þess við þann, sem ábyrgur er fyrir skráningu, að honum sé skýrt frá efni upplýsinganna. Er skylt að verða við þeim tilmælum án ástæðulausrar tafar.

Nú telur maður, að upplýsingar um hagi sína séu ritaðar í sjúkraála eða önnur sjúkraregistur eða sjúklingaskrár, og vill hann fá vitneskju um efni þeirra. Skal hann þá óska þess við heimilislækni sinn, eða annan þann lækni, sem fjallað hefur um heilsuhagi hans, að hann leiti eftir upplýsingum þessum frá þeim, sem ábyrgur er fyrir skráningu. Þessi aðili skýrir læknum frá upplýsingunum, svo að honum sé kleift að koma þeim á framfæri við viðkomanda.

Ákvæði 1. málsg. gildir ekki, ef hagsmunir hins skráða af því að fá vitneskju um efni upplýsinga þykja eiga að vikja að nokkru eða öllu fyrir ótvíráðum almenningshagsmunum eða öðrum veigamiklum einkahagsmunum. Ef svo er háttáð um nokkurn hluta upplýsinga, en eigi aðra hluta þeirra, þá skal beiðanda veitt vitneskja um þá hluta, sem eigi þykir varhugavert að skýra frá.

Tölvunefnd getur ákveðið, að skrár séu þegar undan ákvæðum þessum, ef ætla má, að sérregla 3. málsg. muni hafa í för með sér, að tilmælum um upplýsingar úr slíkum skráum verði almennt hafnað.

16. 11. gr. orðist svo:

Nú telur aðili að upplýsingar um hann séu skráðar samkvæmt 5. gr. og er þá skráningaraðila skylt að beiðni hans að skýra honum frá efni þeirra upplýsinga og þess mats, sem aðilinn hefur látið frá sér fara til annarra á síðustu 6 mánuðum varðandi hagi beiðanda. Aðilanum er einnig skylt að greina hinum skráða frá því, hverjar upplýsingar eru skráðar um hagi hans, þar með talið mat á fjárhag hans.

Nú hefur aðili samkv. 5. gr. í vörslum sínum frekari gögn um skráðan mann eða stofnun en þau, sem beiðni lýtur að, og er honum þá skylt að gera beiðanda grein fyrir þeim.

Hinn skráði aðili á eigi kröfu til þess, að honum sé skýrt frá því, hvaðan upplýsingarnar stafa.

17. 12., 13. og 14. gr. falli niður.

18. 15. gr. verði 12. gr. og orðist svo:

Nú óskar sá, sem tekinn hefur verið á skrá samkv. 5. gr., að skráningaraðili afmái eða leiðrétti atriði, er varða fjárhag hans eða mat á lánstrausti hans, og er honum þá skylt að svara því án ástæðulausrar tafar og í síðasta lagi innan 4 vikna frá því, að tilmæli bárust.

Nú synjar aðili, sem er ábyrgur fyrir skráningu, tilmælum samkv. 1. málsg., og getur hinn skráði þá innan 4 vikna frá móttöku svars eða innan 4 vikna frá lokum svarafrests samkv. 1. málsg. óskað eftir því við tölvunefnd, að hún skeri úr um kröfu um afmáingu upplýsinga eða leiðréttingu þeirra. Ákvæði 8. gr. eiga við, ef fallist er á kröfuna.

19. 16. gr. falli niður.

20. Ný grein, 13. gr. (sem inniheldur efni 7. og 18. gr. frv.), orðist svo:

Nú telur skráður aðili, að upplýsingar um hann í skrá, er lög þessi taka til, séu efnislega rangar eða villandi, og getur hann þá krafist þess, að sá, sem ábyrgur er fyrir skráningu, færi þær í rétt horf eða afmái þær.

Nú telur maður eða fyrirsvarsmaður félags, fyrirtækis eða stofnunar, að nafn hans eða félags o. s. frv. sé fært á skrá, sem notuð er til útsendingar dreifibréfa, tilkynninga, auglýsinga eða áróðurs, og getur hann þá óskað þess, að nafnið sé afmáð af viðkomandi skrá, og er þá skylt að verða við því.

Nú neitar sá, sem ábyrgur er fyrir skrá, að fallast á kröfu samkv. 1. eða 2. málsg. eða hefur eigi svarað slíkri kröfu innan 4 vikna, og getur aðili þá krafist þess, að tölvunefnd kveði á um, hvort kröfu um afmáingu upplýsinga eða leiðréttingu þeirra beri að taka til greina.

Nú fellst tölvunefnd á kröfu manns um leiðréttingu eða afmáingu, og leggur hún þá fyrir skráningaraðila að leiðrétta upplýsingar eða afmá þær.

21. Fyrirsögnin „III. kafli Skráning á nöfnum og heimilisföngum manna eða hópa manna í því skyni að láta upplýsingar um þá í té“ falli niður.

22. 17., 18. og 19. gr. falli niður (sbr. þó 20. lið).
23. Fyrirsögnin „III. þáttur Skráning á upplýsingum um einkamálefni á vegum opinberra aðila“ og „IV. kafli Upphaf skráningar“ falli niður.
24. 20., 21., 22. og 23. gr. falli brott.
25. Fyrirsögnin „V. kafli Skráning upplýsinga og varðveisla þeirra“ falli brott.
26. 24., 25. og 26. gr. falli niður.
27. Fyrirsögnin „VI. kafli Heimild skráðra aðila til að fá vitneskju um upplýsingar, er skráðar hafa verið um þá sjálfa“ falli brott.
28. 27. og 28. gr. falli niður.
29. 29. gr. verði 14. gr., en orðist svo:
Nú rís ágreiningur eða vafamál vakna í sambandi við heimild manna til að fá upplýsingar samkvæmt 1. málsg. 10. gr. eða 11. gr., og má þá leggja málið fyrir tölvunefnd til úrlausnar.
30. Ný grein, 15. gr., orðist svo:
Heimilt er skráningaraðila að krefjast sanngjarns gjalds fyrir veitingu upplýsinga samkvæmt 1. málsg. 10. gr. eða 11. gr.
Tölvunefnd getur sett ákvæði um hámarksgjald í þessu sambandi.
31. „VII. kafli Skráðar upplýsingar látnar í té öðrum einkaaðila en hinum skráða“ verði: V. kafli Upplýsingar látnar í té öðrum en hinum skráða.
32. 30. og 31. gr. falli niður.
33. Ný grein, 16. gr. (sem kemur í stað 6. og 35. gr. frv.), orðist svo:
Eigi má skýra frá upplýsingum úr skrá, er lög þessi taka til, nema með samþykki hins skráða aðila eða skráðra upplýsinga hafi verið aflað með vitund þess skráða og á þann hátt, að honum gat ekki dulist að ætlunin væri að veita öðrum aðgang að upplýsingunum, enda falli slík upplýsingamiðlun undir eðlilega starfsemi skráningaraðilans.
Heimilt er að skýra frá upplýsingum, ef ekki er unnt að rekja þær til ákveðinna einstaklinga eða lögpersóna.
Um miðlun upplýsinga úr skrá, er falla undir 1. málsg. 5. gr., gilda ákvæði þeirrar greinar. Enn fremur skal virða ákvæði 3. málsg. 10. gr. Þá skerði ákvæði 1. málsg. ekki ákvæði 3. málsg. 7. gr.
Heimilt er að skýra frá upplýsingum, sbr. 1. málsg., leiði slíkt af öðrum lögum eða stjórnvaldsreglum. Enn fremur er heimilt að veita stjórnvaldsstofnun upplýsingar sem nauðsynlegar eru vegna eðlilegrar starfsemi stofnunarinnar. Ekki má þó láta í té upplýsingar, sem sérstök þagnarskylda hvílir á samkv. lögum eða stjórnvaldsreglum.
34. 1. málsg. 32. gr. verði að nýrri grein, 17. gr., en 2. og 3. málsg. falli niður.
35. 1. málsg. 33. gr. verði að nýrri grein, 18. gr., en 2. málsg. falli brott.
36. 34. og 35. gr. falli niður (sbr. þó 30. og 33. lið), og fyrirsögnin „VIII. kafli Skráðar upplýsingar látnar í té til stjórnvaldsstofnana“ falli brott.
37. „IV. þáttur IX. kafli Um tölvuþjónustu“ verði: VI. kafli Um tölvuþjónustu.
38. 36. gr., er verði 19. gr., breytist þannig:
a. 1. málsg. orðist svo:
Einstaklingum, fyrirtækjum eða stofnunum, sem annast tölvuþjónustu fyrir aðra aðila, er óheimilt að varðveita eða vinna úr upplýsingum um einkamálefni sem falla undir sérákvæði 4. gr., eða 5. gr., eða undanþáguákvæði 3. málsg. 6. gr., nema hafa til þess starfsleyfi er tölvunefnd veitir.
b. 2. málsg. haldist óbreytt.
c. 3. málsg. falli niður.
d. 4. málsg. verði 3. málsg.
39. 37. gr. falli niður.
40. 38. gr. verði 20. gr. og í stað tilvitnunar í 36. gr. komi: 19. gr.
41. „V. þáttur X. kafli Söfnun upplýsinga hér á landi til tölvuúrvinnslu erlendis“ verði: VII. kafli Söfnun upplýsinga hér á landi til tölvuúrvinnslu erlendis, og

39. gr. verði 21. gr., en breytist þannig:
- a. 1. og 2. málsg. orðist svo:
- Kerfisbundin söfnun og skráning upplýsinga um einkamálefni til geymslu eða úrvinnslu erlendis er óheimil. Tölvunefnd getur þó heimilað hana, ef sérstaklega hagar til.
- Skrár eða frumgögn, sem geyma upplýsingar þær, er greinir í 4. gr., má eigi láta af hendi til geymslu eða úrvinnslu erlendis, nema samþykki tölvunefndar komi til.
- b. 3. og 4. málsg. haldist óbreyttar.
42. „VI. þáttur XI. kafli Um eftirlit með lögum þessum“ verði: VIII. kafli Um eftirlit með lögum þessum.
43. 40. gr. verði 22. gr. og orðist svo:
- Dómsmálaráðherra skal skipa 3 manna nefnd, sem kölluð er tölvunefnd í lögum þessum. Nefndin skal skipuð til fjögurra ára í senn. Formaður hennar skal vera lögfræðingur, sem fullnægir skilyrðum til að vera dómari. Einn nefndarmaður skal vera sérfróður um tölvu- og skráningarmálefni. Varamenn eru skipaðir með sama hætti til fjögurra ára í senn, og skulu varamenn fullnægja sömu skilyrðum sem aðalmenn.
- Starfsmaður dómsmálaráðuneytisins skal vera ritari nefndarinnar.
- Tölvunefnd hefur eftirlit með framkvæmd laga þessara og leysir úr ágreiningsefnum, svo sem greinir í lögum þessum.
44. Ný grein, 23. gr., orðist svo:
- Tölvunefnd veitir starfsleyfi samkvæmt 5. og 19. gr. og heimildir samkvæmt 3. málsg. 6. gr., 3. málsg. 7. gr. og 21. gr.
- Dómsmálaráðherra getur ákveðið eðlilegt gjald er greiða skal fyrir veitingu leyfa og heimilda samkvæmt 1. málsg.
45. 41. gr. falli brott.
46. 42. gr. verði 24. gr., þó þannig að 1. málsg. orðist svo:
- Ákvæði þessarar greinar gilda um skráningarstarfsemi er fellur undir ákvæði 4. gr. eða 1. málsg. 5. gr.
47. 43. gr. falli niður.
48. 44. gr. verði 25. gr.
49. 45. gr. verði 26. gr., þó þannig að 1. málsg. orðist svo:
- Tölvunefnd getur sett reglur um form og efni tilkynninga og umsókna samkvæmt lögum þessum.
50. 46. gr. falli niður (sbr. þó 57. lið).
51. 47. gr. verði 27. gr.
52. VII. þáttur Um refsingar og önnur viðurlög, gildistöku laganna og framkvæmd“ og XII. kafli Um refsingar og önnur viðurlög við brotum á lögunum“ verði IX. kafli Um refsingar og önnur viðurlög við brotum á lögunum.
53. 48. gr. verði 28. gr., en breytist þannig:
- a. Tvær fyrstu málsg. orðist svo:
- Brot á 4.—6. gr., 8. gr., 11. gr., 1. málsg. og 2. málslið 2. málsg. 12. gr., 3. málsg. 13. gr., 1. málsg. 16. gr., 1. og 3. málsg. 19. gr., 1. málsg. 20. gr., svo og 1. og 2. málsg. 21. gr. varða sektum eða varðhaldi, nema þyngri refsing liggji við samkvæmt öðrum lögum.
- Sömu refsingu varðar að vanrækja að fara eftir úrlausn tölvunefndar samkvæmt 2. málsg. 12. gr. og 4. málsg. 13. gr.
- b. 4. málsg. falli niður.
54. 49. gr. verði 29. gr., þó þannig að 1. málsg. orðist svo:
- Þann, sem rekur starfsemi eða tekur þátt í starfsemi, sem greind er í 5. eða 19. gr., án leyfis, má auk refsingar svipta rétti til starfrækslu þeirrar, sem hann hefur með höndum, enda gefi brot til kynna nærlæga hættu á misnotkun manns í sambandi við skráningarstarfsemi. Sama er um brot á 3. málsg. 4. gr. Að öðru leyti eiga ákvæði 1. og 2. málsg. 68. gr. almennra hegningarlaga hér við.

55. „XIII. kafli Gildistaka og lagaframkvæmd“ verði: X. kafli Gildistaka og lagaframkvæmd.
56. 50. gr. verði 30. gr., en orðist svo:
Lög þessi taka gildi 1. janúar 1982 og falla úr gildi 31. desember 1985. Leita skal starfsleyfa samkvæmt 5. og 19. gr. og heimilda samkvæmt 3. málsg. 6. gr., 3. málsg. 7. gr. og 21. gr. vegna starfsemi, sem hafin er fyrir gildistöku laganna, innan 3 mánaða frá gildistöku.
- Dómsmálaráðherra skal láta endurskoða lögin og leggja fram frumvarp þar að lútandi fyrir Alþingi í þingbyrjun haustið 1984.
57. 51. gr. falli brott, en í staðinn komi ný gr., 31. gr., er orðist svo:
Dómsmálaráðherra er heimilt að setja reglugerð um framkvæmd laga þessara.